

„W TROSCE
O OWOCOWANIE SAKRAMENTU MAŁŻEŃSTWA”
KONFERENCJA NAUKOWA
ZORGANIZOWANA PRZEZ KATEDRĘ TEOLOGII RODZINY KUL
LUBLIN, 28-29 LISTOPADA 2007 ROKU

Dnia 28 listopada 2007 roku w Auli im. Jana Pawła II na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim rozpoczęła się dwudniowa konferencja naukowa, zorganizowana przez Katedrę Teologii Rodziny KUL, pt. „W trosce o owocowanie sakramentu małżeństwa”

Uczestników konferencji powitał kierownik Katedry Teologii Rodziny – ks. dr hab. Andrzej Czaja (prof. KUL). W słowie wstępnym zaznaczył, iż celem organizatorów jest pochylenie się nad problemem obecności i owocności sakramentalnej łaski małżeństwa w życiu chrześcijańskich małżonków. Jak zauważył, potrzeba tego tematu ujawniła się w trakcie zorganizowanej przez Katedrę Teologii Rodziny konferencji „Sens i wartość sakramentu małżeństwa”, która odbyła się w listopadzie 2006 roku z okazji 25. rocznicy ogłoszenia adhortacji *Familiaris consortio* Jana Pawła II. Konferencja ta ukazywała, jak sakrament małżeństwa staje się źródłem komunii małżonków poprzez zanurzenie ich miłości w doskonałej miłości Boga oraz jakie tak przemieniona miłość małżeńska i rzeczywistość życia chrześcijańskich małżonków niesie ze sobą bogactwo i potencjał. Równocześnie treści poruszane w 2006 roku, jak zaznaczył ks. Czaja, zrodziły potrzebę kontynuacji i pogłębienia tematu sakramentalności małżeństwa poprzez ukazanie tego, co może pomagać małżonkom chrześcijańskim w owocowaniu i czerpaniu z łaski sakramentu małżeństwa. Następnie ks. Czaja zaprosił do stołu prezydialnego prowadzącego sesję, ks. dra Mirosława Brzezińskiego, i prelegentów, księży doktorów: Antoniego Nadbrzeźnego, Sławomira Pawłowskiego, Stanisława Hareźgę oraz Andrzeja Derdziuka (prof. KUL).

Jako pierwszy głos zabrał ks. dr Antoni Nadbrzeźny, który przedstawił referat pt. „Ważność a owocność sakramentu małżeństwa”. W swoim wystąpieniu mówił on o tym, co należy rozumieć pod pojęciem ważności sakramentu, wskazał na związek ważności z faktycznością i obiektywnym zaistnieniem małżeństwa. Stwierdził, iż faktyczność sakramentu związana jest z prawdą sakramentu. Następnie mówił o legalności i godziwości zawartego małżeństwa, wskazując na grzech ciężki jako blokadę łaski sakramentalnej. W ostatnim punkcie swojego wystąpienia ks. Nadbrzeźny stwierdził, iż owocność łaski sakramentalnej jest związana ze wzrostem wiary w małżonkach.

Referat pt. „Konieczność żywej wiary małżonków” przedstawił ks. dr Sławomir Pawłowski. Wyjaśnił on, iż wiara to osobowe przyłgnięcie do Boga, wyrażające się w nadziei rozumianej jako ufność w dobro, którym może człowieka obdarzyć Bóg, oraz w budowaniu na Bogu swojego życia. Zaznaczył, że wiara z jednej strony powinna wyprzedzać sakrament, do którego przyjmujący przystępuje w postawie wierzącego, z drugiej zaś strony wzrost wiary jest skutkiem sakramentu. Tym, co

wyróżnia sakrament małżeństwa, jak zauważył prelegent, jest znaczenie woli narzeczonych dla jego zaistnienia. Oznacza to, że „wada woli”, czyli brak świadomości sakramentalnej, uniemożliwia zaistnienie małżeństwa. Ks. Pawłowski wskazywał, że małżonkowie mogą spotykać Pana Boga w liturgii i modlitwie, poznawać we współmałżonku i dzieciach oraz pracować nad relacją z Nim poprzez uczestnictwo w sakramentach. Równocześnie zaznaczył, że małżonkowie chrześcijańscy, rozwijając swoją relację do Boga, zbliżają się też do siebie. Znaczenie wzrostu wiary dla pogłębiania relacji małżeńskiej, czyli owocowania sakramentu małżeństwa, określił jako eklezjotwórczy wymiar sakramentu małżeństwa.

Ks. dr hab. Stanisław Haręzga mówił o roli Słowa Bożego w chrześcijańskim małżeństwie i rodzinie. Jak wskazał, lektura Biblii jest równoznaczna z otrzymaniem prawdziwego Słowa Bożego i dzięki niemu – wejściem w relację z Bogiem, warunkującą owocowanie sakramentu. Stąd ważnym zadaniem dla duszpasterstwa jest pomoc małżonkom i rodzicom w czytaniu Pisma świętego i pokierowanie tą lekturą. W dalszej części referatu autor ukazywał, dlaczego warto czytać Pismo święte. Jak zaznaczył, dzięki lekturze Biblii miłość małżonków może się umacniać i doskonalić, bo w niej tkwi moc uświęcająca i zbawcza. Słowo Boże, jak podkreślał mówca, to łaska, która daje przemianę serc i rozwój miłości, zaś dzielenie się Słowem to klucz do szczęścia małżeńskiego. Ponadto lektura Słowa Bożego pomaga w budowaniu Kościoła Domowego, w wychowaniu dzieci, dając właściwą perspektywę wychowawczą. To wszystko – zdaniem ks. Haręzgi – powinno doprowadzić do intronizacji Pisma świętego w małżeństwie, zaś sama lektura wymaga wysiłku od współmałżonków, stworzenia zewnętrznych i wewnętrznych warunków; do tego potrzebna jest wiara oraz pokonanie zatwardziałości serca.

Ostatni w tej sesji referat przedstawił ks. dr hab. Andrzej Derdziuk (prof. KUL). Autor omówił w nim potrzebę łaski pojednania w życiu małżonków. Sakrament pojednania jest znakiem odnowionej miłości, gdyż jest ściśle związany z tajemnicą zmartwychwstania Chrystusa. Ks. Derdziuk zaznaczył, że tam, gdzie człowiek się uniża, ma szansę na podniesienie się, zaś małżeński rachunek sumienia, oparty na Słowie Bożym, jest sprawdzianem miłości. Rachunek sumienia może pomagać w uznawaniu równych praw, w uświadamianiu sobie, jak grzech jednego ze współmałżonków może wpływać na najbliższych. Prelegent podkreślał, że spowiedź to stawanie w prawdzie oraz pomoc w budowaniu komunii osobowej, zaś grzech można określić po spowiedzi jako „grzech zbawiony”. Postanowienie poprawy i zadośćuczynienie wpływa na jakość relacji rodzinnych, buduje je i ukazuje rzeczywistość przemiany. Ks. Derdziuk stwierdził, że sakrament pojednania uczy patrzenia na współmałżonka jako na brata, który jest równy w potrzebie doświadczenia miłosierdzia Bożego.

Po tych wystąpieniach nastąpiła dyskusja moderowana przez ks. dr. Mirosława Brzezińskiego, która koncentrowała się wokół tego, jak przygotowywać do sakramentu małżeństwa, aby owocowanie łaski w małżeństwie było realne, a małżonkowie ściślej z nią współpracowali.

Ostatnim punktem tego dnia była Msza św. odprawiona w Kościele Akademickim KUL, której przewodniczył ks. dr hab. Andrzej Czaja.

W drugim dniu konferencji uczestników obrad powitała dr Małgorzata Wyźlic, zapraszając do stołu prezydialnego prelegentów: ks. dr. hab. Bogusława Miguta, ks. dr. Marka Fiałkowskiego i ks. dr. Krzysztofa Burskiego oraz prowadzącego sesję ks. dra Włodzimierza Wieczorka.

Pierwszy referat pt. „Wspólny udział małżonków w Eucharystii” przedstawił ks. dr hab. Bogusław Migut. Autor mówił o tym, iż Eucharystia i małżeństwo są znakami ofiary Chrystusa, z tym że w Eucharystii jest zamknięta całość Misterium Paschalnego, w niej człowiek nieustannie napełnia się miłością, zaś małżeństwo to aktualizacja poślubienia Kościoła przez Chrystusa. Dlatego małżeństwo potrzebuje Eucharystii i spełnia się w niej. W następnej części wystąpienia ks. dr Migut wskazywał na praktyczne znaczenie uczestnictwa w celebracji Eucharystii dla małżeństwa. Eucharystia, jak zaznaczył, wymaga od małżonków stawania przed Bogiem ze świadomością, że są jednym ciałem, mając w sercu swojego współmałżonka. Uczestnictwo we Mszy św. wymaga pragnienia bycia ogarniętym miłością Boga i otwarcia się na tę miłość, zaś słuchanie Słowa Bożego to dla małżonków okazja do pytania o wolę Boga w ich życiu, Komunia św. natomiast jest dla nich odpowiednim momentem do odnowienia w sobie sakramentalnego przyrzeczenia.

Następnie ks. dr Marek Fiałkowski omówił aktywne uczestnictwo małżonków w życiu Kościoła. Jak zaznaczył na początku swojego wystąpienia, aby wskazać na owocność sakramentu małżeństwa w perspektywie uczestnictwa małżonków w życiu Kościoła, trzeba sobie uświadomić, iż małżeństwo to wezwanie do apostołstwa zgodnego ze swoim stanem. Oznacza to, że najważniejszym zadaniem apostołskim małżonków jest budowanie Kościoła Domowego. W nim rodzice pełnią funkcję nauczycielską, czyli są pierwszymi przekazicielami wiary, oraz funkcję kapłańską, czyli przewodniczą liturgii Kościoła Domowego, wspólnie się modlą oraz pełnią funkcję prorocką poprzez postawę służebną wobec siebie nawzajem, ofiarowując sobie miłość i otwarcie się na potrzeby swoich bliskich. Dopiero wypełnienie tych zobowiązań, jak zauważył ks. Fiałkowski, powinno pozwolić małżonkom na działalność charytatywną i przynależność do ruchów kościelnych. Ważne jest tutaj roztropne namyślenie, czy małżonkowie mają na to czas, czy to zaangażowanie zewnętrzne nie będzie ze szkodą dla ich życia małżeńskiego i rodzinnego.

Ostatni wykład w tej sesji, pt. „Wspólna modlitwa małżonków”, wygłosił ks. dr Krzysztof Burski, który mówił o tym, iż małżeństwo jest wspólnotą i przymierzem miłości, stąd łaska Ducha Świętego zstępuje na małżonków, dając im serca zdolne do miłości bezinteresownej. Duchowość małżeńska natomiast bierze swoją moc z sakramentu; ma ona wymiar cielesny, dlatego życie małżeńskie wiąże się z modlitwą w codzienności. Pierwszą modlitwą małżeńską, jak stwierdził ks. Burski, jest przeżywanie miłości i tego, co trudne w życiu małżeńskim. Modlitwa małżonków jest też modlitwą jednego ciała, gdyż stają oni przed Bogiem jako nowa jakość, nie „ja”, „ty”, ale jako „My”; poprzez małżeństwo stają się jednym nowym podmiotem. Niezwykle istotne dla owocowania sakramentu małżeństwa w perspektywie modlitwy jest to, iż modlitwa jest szkołą dialogu, ma komunijną naturę i wymaga od małżonków uczenia się i rozwijania dialogu. Co więcej, małżonkowie chcący rozmawiać

z Bogiem muszą rozmawiać ze sobą, modlitwa jest więc zaproszeniem do dialogu małżeńskiego.

Po tych wystąpieniach ks. dr Włodzimierz Wieczorek zaprosił do dyskusji. Koncentrowała się ona wokół tego, jak połączyć życie małżeńskie z posługą we wspólnotach kościołów lokalnych; jak Eucharystia może pomóc małżeństwu w separacji oraz jak połączyć modlitwę małżeńską z dniem codziennym.

Sesja popołudniowa poświęcona była problemowi układania życia z Bogiem w małżeństwie. Jej główną część stanowiła dyskusja panelowa z udziałem zaproszonych gości: dr Doroty Kornas-Bieli, dr Moniki Waluś, Jagody i Krzysztofa Krawczyków. Moderatorem dyskusji była dr Małgorzata Wyzlic, która zaznaczyła we wstępie, że układanie życia małżeńskiego z Bogiem, dyskutowane jako „problem”, ma zwrócić uwagę na trudności, na jakie napotykają małżonkowie w swoim codziennym życiu, powodujące niekiedy porzucenie starań o rozwój swojej wiary i relacji z Bogiem. Dyskusja koncentrowała się wokół tego, jak w codzienności odnajdywać Boga, jak przeżywać codzienność małżeńską i rodzicielską, aby nie wykluczyć z niej relacji do Tego, który połączył miłością małżonków.

Małgorzata Wyzlic
Katedra Teologii Rodziny KUL